

21. artikulua.– Ikastetxeen autonomia.
22. artikulua.– Ikastetxeko Hezkuntza Proiektua.
23. artikulua.– Ikastetxeko Curriculum Proiektua.
24. artikulua.– Ikastetxeko Hizkuntza Proiektua.
25. artikulua.– Programazio didaktikoak.
26. artikulua.– Curriculumarekin garatzeko material didaktikoak eta baliabideak.
27. artikulua.– Irakasle-taldea.
28. artikulua.– Hezkuntza-komunitatearen eta bestelako erakundearen partaidetza.
29. artikulua.– Familien lankidetzaren, inplikazioaren eta prestakuntza.
30. artikulua.– Langileen prestakuntza eta ebaluazioa.
31. artikulua.– Arrisku-egoerak aurreikusteko programak.

IV. KAPITULUA

IKASTETXEAREN PROIEKTU INSTITUZIONALAK ETA PLANGINTZA

21. artikulua.– Ikastetxeen autonomia.

1.– Euskal Eskola Publikoaren otsailaren 19ko 1/1993 Legearen V. tituluan eta Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoaren V. tituluaren 2. kapituluaren xedatutakoaren arabera, honako hau da ikastetxearen autonomia: ikastetxeek erabakiak beren kabuz hartzeko ahalmena, bai pedagogian eta curriculumean, bai plangintzan, antolaketan eta kudeaketan, inguruko beharren eta eskaeren arabera. Autonomia hori posible da baliabideak eskuratu eta modurik egokienean antolatu eta banatzeko aukera dagoen heinean, ikastetxeen helburuak inguruko beharren eta eskakizunen arabera betetze aldera.

2.– Ikastetxeen autonomia Ikastetxeko Hezkuntza Proiektua oinarri hartuta egiten diren proiektu instituzionalak islatzen da. Proiektu instituzional batzuk curriculumarekin daude lotuta –adibidez, Ikastetxearen Curriculum Proiektua eta Programazio didaktikoak–; beste batzuk, antolakuntzarekin

–adibidez, hezkuntza-komunitateak gobernu- eta funtzionamendu-organoen bidez parte hartzeko arauak eta moduak ezartzen dituzten Antolakuntza eta Jarduera Arautegia edo Barne Arautegia, bai eta Kudeaketa Ekonomikoaren eta Langile Kudeaketaren Proiektua ere–; eta beste batzuk mistoak, hala nola Ikastetxeko Hizkuntza Proiektua, Zuzendaritza Proiektua eta Ikastetxeko Urteko Plana eta Memoria. Curriculumaren eta antolakuntzaren arloko erabakiak koordinatu behar dira proiektu guztietan.

Ikastetxeetako Hezkuntza eta Curriculum Proiektuek Haurrak eta nerabeak zaintzeko eta babes- teko otsailaren 18ko Legeko 24. artikuluan aurreikusitakoa jaso behar dute.

3.– Autonomia bateratu behar da ikastetxea hezkuntza-sistema batean integratuta funtziona- tzearekin. Lege-esparruak ikastetxeen pedagogia- eta kudeaketa-autonomia errespetatuko badu eta autonomia hori helburu eta arau komunekin uztartuko badu, ordain gisa, mekanismoak ezarri behar dira ebaluazioak egiteko eta kontuak emateko. Hezkuntza-sistemak erronka handiak ditu, eta ezinbestekoa da informazio publikoa eta gardena jasotzea ikastetxeek baliabideak nola erabil- tzen dituzten jakiteko, bai eta haiekin lortutako emaitzak baloratzea ere.

22. artikulua.– Ikastetxeko Hezkuntza Proiektua.

1.– Euskal Eskola Publikoaren otsailaren 19ko 1/1993 Legearen 46. artikuluan eta Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoaren 121. artikuluan xedatutakoaren arabera, Ikas- tetxeko Hezkuntza Proiektuak ikastetxeak bere autonomiatik abiatuta egindako hezkuntza-aukera eta jardun-ildo nagusiak jasotzen dituen proposamen integrala zehaztuko du, eta hezkuntza-komu- nitateak ikastetxean egingo duen esku-hartzea koherentziaz zuzentzeko erreferentzia izango da.

2.– Ikastetxeko Hezkuntza Proiektuan sartzen dira: ikastetxearen nortasunari gorputza ematen dioten ezaugarriak eta balioak; hezkuntza-helburuak; ikasleek eskuratu beharreko oinarritzko kon- petentziak; hizkuntzaren, curriculumaren eta antolakuntzaren arloko irizpideak, estrategia-lerro nagusiak eta lehentasunak, denak hala denak ikastetxearen ingurunearen araberrakoak.

3.– Eskola Kontseiluak edo Ordezkaritza Organo Gorenak onartuko du Ikastetxeko Hezkuntza Proiektua. Itunpeko ikastetxe pribatuetan, titularrak onartuko du. Kasu bietan, aditzera emango da.

23. artikulua.– Ikastetxeko Curriculum Proiektua.

1.– Euskal Eskola Publikoaren otsailaren 19ko 1/1993 Legearen 47. artikuluan xedatutakoaren arabera, ikastetxe bakoitzak Ikastetxeko Hezkuntza Proiektuan definituta dituen printzipioen eta curriculum arloko jardun-ildo nagusien zehaztapenari deritzo Ikastetxeko Curriculum Proiektua, dekretu honetan ezarritakoarekin bat, betiere.

2.– Ikastetxeko Curriculum Proiektuak dekretu honen eranskinetan jasotako curriculuma garatu beharko du, eta horretarako kontuan izango dira ikastetxearen testuinguru sozioekonomikoa eta kulturala, ikasleen ezaugarri eta premiak, eta ikastetxearen hizkuntza-aukerak eta baliabideak. Era berean, Ikastetxeko Hezkuntza Proiektua hartuko du erreferentziaz, eta dekretu honetan arautu- tako curriculum ofiziala kontuan izanik zehaztuko du, Oinarritzko Hezkuntzako maila bakoitzerako.

3.– Ikastetxeko Curriculum Proiektuak honako alderdi hauek finkatuko ditu, gutxienez:

a) Hezkuntza-jarduerari lotutako kompetentziak, helburuak eta edukiak, ikasleen beharrei egoki- tutakoak, irakaskuntza-alderdi guztietan jasoak.

b) Ziklo edo ikasturte bakoitzeko ebaluazio-irizpideen eta lorpen-adierazleen zehaztapena, etapa bakoitza amaitzean eskuratu beharreko gutxienezko kompetentzia-mailak, eta ikasleak eba- lutzeko eta mailaz igotzeko prozesuari buruzko erabakiak.

c) Ikastetxeko Hizkuntza Proiektuko curriculum-alderdiak.

d) Irizpide pedagogikoak eta didaktikoak, bai eta metodologia-aukera inklusiboak eta curriculum-materialak ere, betiere ikasleen garapen osoa eta irakasle-lanaren jarraipena eta koherentzia bermatuz.

e) Babesa behar duten ikasleen arreta integrala: hezkuntza-behar bereziak dituztenak, gaitasun intelektual handiak dituztenak, hezkuntza-sisteman berandu hasi direnak, ikasteko zailtasunak dituztenak baldintza pertsonalengatik edo eskolarrengatik, eta desberdintasun soziala pairatzen dutenak.

f) Aukeramenari, indartzeari eta aberasteari edo zabaltzeari buruzko erabakiak.

g) Tutoretzako programazioa eta orientazioaren garapena.

h) Currículuma egokitzeari buruzko erabakiak.

4.– Oinarrizko Hezkuntzaz gainera beste irakaskuntza batzuk ematen dituzten ikastetxeek Ikastetxeko Curriculum Proiektuan zehaztu behar dituzte irakaskuntza bakoitzaren ezaugarriak, haien arteko koherentziari eutsita.

5.– Ikastetxeak Curriculum Proiektua osatuz joango dira, maila bakoitza ezarri ahala. Ikastetxe publikoetan, irakasle-klaustroak egin behar du Ikastetxeko Curriculum Proiektua. Proiektu hori onartzea klaustroari berari dagokio, Ordezkaritza Organo Gorenari entzun ondoren. Ikastetxeko Curriculum Proiektua urteko planaren bidez gauzatuko da ikasturtean zehar, irakaskuntza-jardueretako programaren bidez, eta prestakuntzako, eskolaz kanpoko jardueretako eta jarduera osagarrietako programaren bidez. Urteko Planaren ebaluazioa agertuko da Urteko Memorian.

6.– Finantzaketa publikoa duten ikastetxe pribatuetan, curriculum-proiektuak nork egin eta onartu behar duen jakiteko, eskumenen barne-banaketari erreparatu behar zaio.

7.– Ikastetxean irakasten diren hezkuntza-etapa guztiak landuko ditu Curriculum Proiektuak. Lehenagoko etapak beste ikastetxe batzuetan egindako ikasleak joan ohi diren ikastetxeetan, etapa bakoitzeko Curriculum Proiektuak egiteko Koordinazio Batzorde bat eratuko da, koherentzia bermatze aldera.

8.– Ikasturte hasieran eman behar dira jakitera maila bakoitzean gainditu beharreko gutxieneko helburuak eta Ikastetxeko Curriculum Proiektuan onartutako ebaluazio-irizpideak.

24. artikulua.– Ikastetxeko Hizkuntza Proiektua.

1.– Dekretu honen ondorioetarako, hizkuntzen irakaskuntzarekin eta erabilerarekin lotutako alderdi guztien plangintza da Ikastetxeko Hizkuntza Proiektua, eta ikastetxe bakoitzak egin beharko du, bere hezkuntza-esparruan aplikatzeko. Ikastetxeko Hezkuntza Proiektuan jasotako ikaskuntza-prozesuan hizkuntzak nola irakatsiko eta erabiliko diren finkatuko du Ikastetxeko Hizkuntza Proiektuak, eta zehaztuko du zer-nolako trataera izango duten hizkuntzek Ikastetxeko Curriculum Proiektuan. Agiri horretan jasotako erabakiek zuzeneko eragina izango dute ikastetxeko agiri hauetan: Antolakuntza eta Jarduera Arautegian edo Barne Arautegian, ikastetxeko urteko plangintzan, barruko eta kanpoko harremanak arautuko dituzten printzipioetan eta abar, haien bidez gauzatuko baitira Ikastetxeko Hizkuntza Proiektuko printzipioak.

2.– Ikastetxe bakoitzak egin beharreko egokitzapenak egingo ditu hizkuntza-gaitasun bakoitzean irteera-profilak lortzeko, ikasle guztientzako irteera-profil erkidea kontuan hartuta, eta hezkuntza-etaparen arabera, hizkuntza-ereduaren arabera eta ikasleen eta haien hezkuntza-ingurunearen

ezaugarri soziolinguistikoen arabera, ezarritako konpetentzia-mailak lortu ahal izateko. Gainera, hizkuntzen trataera integratuaren inguruko alderdi metodologikoak, prestakuntzakoak eta antolatutakoak ezarriko ditu, dekretu honen 11. artikuluko xedapenei jarraituz.

3.– Ikastetxeko Hizkuntza Proiektuan sartzen dira: ikastetxeak eleaniztasunaren arloan egindako ibilbidearen diagnostikoa, ikasleen hizkuntzarako konpetentzia hobetzeko epe ertain eta luzeko helburuak, proiektua garatzeko plangintza, irakasleak prestatzeko aurreikusitako ekintzak, proiektuak etapen artean duen jarraitutasuna, ebaluazio-irizpideak eta espero diren emaitzak.

4.– Ikasgai bat edo batzuk atzerriko hizkuntzaren batean ematea erabakitzen duten ikastetxeek aipatu behar dute beren Hizkuntza Proiektuaren planifikazioan zer ikasgai emango diren atzerriko lehen hizkuntzan maila bakoitzean, bai eta giza baliabideen eta baliabide materialen eta funtzionalen aurreikuspena ere. Kasu honetan, Ikastetxeko Hizkuntza Proiektuan agertuko da zenbat ordu ematen diren atzerriko hizkuntza eta atzerriko hizkuntzaz, euskarazko, gaztelaniazko eta atzerriko lehen hizkuntzazko konpetentzia bermatuz. Horretarako, organo eskudunak aldatu egingo ditu ikastetxe publikoetako lanpostu-zerrendak, atzerriko hizkuntzen berariazko konpetentziarako baldintzak bete daitezzen.

5.– Curriculumaren arloren bat edo ikasgaiaren bat atzerriko hizkuntzan ematen duten ikastetxeek ikasleak onartzeko irizpide orokorrak aplikatuko dituzte, eta ezingo dute hizkuntza-betekizunik galdatu onartzeko irizpide gisa.

6.– Ikastetxe publikoetako Ordezkaritza Organo Gorenari eta itunpeko ikastetxe pribatuetako Eskola Kontseiluari dagokio Hizkuntza Proiektua onartzea.

25. artikulua.– Programazio didaktikoak.

1.– Arlo eta ikasgai bakoitzeko planifikazio-, garapen- eta ebaluazio-tresna da; bertan zehazten dira curriculumeko elementuak, Ikastetxeko Curriculum Proiektuaren arabera, ikasleen ezaugarrietara moldatuta. Ikasturte bereko irakasleek koordinatu egingo dituzte ikasgelako programazio didaktikoak, elkarren arteko koherentzia izan dezaten.

2.– Ikasgai edo arlo bera ematen dutenek ikasgelako programazio didaktikoa egiten lagunduko dute, bermatuak egon daitezzen bai koordinazioa bai ikasgai bera jasotzen duten ikasleen aukera-berdintasuna.

3.– Urtero, ikasturte hasieran, ikastetxe bakoitzak programazio didaktikoak egiteko eta ebaluatzeko irizpideak ezarriko ditu.

4.– Ikasgaiak irakasteko eskumenak dituzten sail didaktikoek egingo dituzte ikasgai bakoitzeko programazio didaktikoak.

5.– Arloen edo ikasgaien ikasturteko edo, hala badagokio, zikloko programazioek gutxienez elementu hauek eduki behar dituzte:

a) Ikasturtean zehar garatu beharreko oinarrizko zehar-konpetentziak eta diziplina barrukoak, eta integrazio-egoerak.

b) Helburuak.

c) Edukiak.

d) Ebaluazio-irizpidearen eta lorpenaren adierazleak.

e) Kalifikazioa.

f) Erabaki metodologikoak eta didaktikoak.

g) Curriculumua garatzeko materialak eta baliabideak.

6.– Programazio-didaktikoak ebaluatzeko, honako alderdi hauei lotutako lorpen-adierazleak erabiliko dira, besteak beste:

a) Ikasturteko ebaluazio-emaitzak, arlo edo ikasgai guztietan.

b) Material eta baliabide didaktikoen egokitasuna, eta erabilitako metodo didaktikoei eta pedagogikoei emandako denboraren eta espazioren banaketa.

c) Ikasgelako eta ikastetxeko giroaren hobekuntzan metodo didaktikoen eta pedagogikoen izandako eragina.

26. artikulua.– Curriculumua garatzeko material didaktikoak eta baliabideak.

1.– Ikasleei eta irakasleei irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesuen plangintza, garapena eta ebaluazioa egiten laguntzeko mota guztietako materialak dira.

Ikasleek eta irakasleek eskura dituzten tresnak dira, eta modu malguan erabili behar dira, ingurune baldintzetara eta ikasleen ezaugarrietara egokitzuz.

2.– Material didaktikoen bat etorri behar dute dekretu honetan proposatutako hezkuntza-eredu pedagogikoarekin. Hezkuntza-eskumenak dituen sailak ikastetxeak orientatuko ditu material didaktikoen bete behar dituzten oinarriko ezaugarriei buruz, koherenteak izan daitezkeen dekretu honetan definitutako hezkuntza-eredu pedagogikoarekin.

Material didaktikoak editatzeko eta aukeratzeko ez da behar hezkuntza-eskumenak dituen sailaren baimenik. Nolanahi ere, zorrotasun zientifikoa eta hizkuntza egokitu egingo zaizkio ikasleen adinari eta dekretu honetan araututako curriculumari. Lege-ordenamenduko printzipioak, balioak, askatasunak eta betebeharrak ere agertu eta sustatu behar dira, eta diseinu unibertsalaren eta irisgarritasunaren ezaugarriak bete.

3.– Ikastetxeek autonomia dute Oinarriko Hezkuntzako curriculumaren garapenerako materialak eta baliabideak sortzeko eta hautatzeko, arautegiari jarraituz. Dena dela, irisgarriak izan behar dute, bai desgaitasun fisiko, sentsorial edo intelektualen bat duten ikasleentzat, bai ikasteko beste zailtasun batzuk dituztenentzat.

4.– Ikasgai bakoitzaren curriculumua garatzeko materialak eta baliabideak askotarikoak izan daitezke, tradizionalak ez ezik euskarri askotarikoak ere bai, ikasleen artean denetariko eta jatorri askotako iturrien bilaketa kritikoa sustatzeko.

5.– Euskal Autonomia Erkidegoan erabiltzen diren material didaktikoetan, hezkidetzaren helburuak azalduko dira. Bestalde, hizkuntza ez da modu sexistan erabili behar, eta irudietan emakumeen eta gizonen presentzia orekatua eta estereotipatu gabekoa bermatu behar da. Dena dela, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legeak debekatu egiten du pertsonen sexu batekoa edo bestekoa izateagatik duintasun gehiago edo gutxiago dutela edo sexu-objektu soilak direla adierazten duten testu-liburuak edo material didaktikoak zabaltzea eta erabiltzea, bai eta emakumeenganako indarkeria justifikatu, horri garrantzia kendu edo horretara bultzatzen dutenak ere. Era berean, aniztasun familiarra eta afektibo-sexuala agertu behar da curriculum-materiale-tan, gainerako errealitate kulturalak, etnikoak...

6.– Materialen eta baliabideen irizpide pedagogikoak ezartzea dagokio koordinazio-organoari itunpeko ikastetxe pribatuetan, eta koordinazio-batzorde pedagogikoari ikastetxe publikoetan.

7.– Hezkuntza-eskumenak dituen sailak plataforma digitalak eskainiko dizkio hezkuntza-komunitate osoari, jabetza intelektualaren arautegia betez. Plataforma horietako materialak eta baliabideak honako irizpide hauen arabera hautatuko dira: kalitate metodologikoa, estandar irekiak, eta hedatu, egokitu, berrerabili eta birbanatu ahal diren iturriak eskura jartzea.

8.– Hezkuntza Ikuskaritzari dagokio ikastetxeek beren pedagogia-autonomia erabiliz curriculum garatzeko aukeratutako materialak ikuskatzea, ikaskuntzako eta irakaskuntzako elementu guztiak ikuskatzeko ohiko prozesuaren baitan.

27. artikulua.– Irakasle-taldea.

1.– Ikasgela batean esku-hartzen duten irakasleak dira. Antolakuntza-neurriez baliatuz, Oinarrizko Hezkuntzako talde bakoitzeko irakasleen kopurua murrizten ahaleginguduko da ikastetxea, batik bat Lehen Hezkuntzan, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako lehen bi ikasturteetan, eta ikaskuntza eta errendimendua hobetzeko programetan.

2.– Justifikatzen ez bada behintzat, Lehen Hezkuntzako tutore bakoitzak gutxienez bi ikasturte egingo ditu ikasle-talde berarekin.

3.– Hezkuntza-eskumenak dituen sailak irakasle emakumeen eta gizonen presentzia orekatu bultzatuko du Oinarrizko Hezkuntzako arlo, ikasgai eta esparru guztietan, bai eta zuzendaritza-organismoetan ere.

4.– Irakasleek zuzendaritza-organoei jakinarazi behar diete emakumeen eta neska-mutilen aurkako indarkeria-zantzu oro. Halaber, ikastetxeetako titularrek eta langileek adingabeen babesaren arloan eskumena duten herri-administrazioei edo, hala behar duenean, ministerio fiskalari edo epaileari jakinarazi behar dizkiete hurrenganako tratu txarrak, haurren babesgabetasuna edo arrisku-egoerak, bai eta halakoetan esku-hartzeak eraginkorrak eta kalitatezkoak izateko datu guztiak ere; orobat, elkarlanean aritu behar dute horrelako egoerak eragozteko eta konpontzeko, betiere adingabeen lehentasunezko interesak kontuan hartuta.

28. artikulua.– Hezkuntza-komunitatearen eta bestelako erakundeen partaidetza.

1.– Hezkuntza-komunitateak gobernu- eta funtzionamendu-organoen bidez parte hartzeaz gainera, zuzendaritza-taldeek sustatu egingo dute –beren autonomia-esparruaren arabera eta ikastetxeko Hezkuntza Proiektuan jasota– hezkuntza-komunitate osoak parte hartzea, sektore guztien arteko lankidetzak sustatzeko jardueren bidez.

2.– Halaber, tutoretza-jardueren artean, ikastetxeek familiekin batera adostu ahal dituzte parte-hartze eta koordinazio-neurriak, Ikastetxeko Hezkuntza Proiektuko konpromisoak betetze aldera.

3.– Gurasoen batzarra da familiek ikastetxe publikoetan parte hartzeko berariazko organoa, eta proposamenak egin ahal dizkiete ikastetxeko gainerako organoei, eta besteak beste, balorazioak egin ditzakete eskolako jarduerak gauzatzeari buruz, prestakuntza-jarduerari buruz, eskolaz kanpoko jarduerari eta jarduera osagarriari buruz, eta urteko kudeaketa-programari buruz.

4.– Dekretu honetan ezarritako Lehen Hezkuntzako eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako helburuak betetzeko, zuzendariak harremanetan egongo dira hurbileko erakundeekin, bereziki udalekin. Horretarako, aipatutako erakundeen eta ikastetxearen arteko koordinazioa eta lankidetzak sustatuko da.

5.– Ikastetxeak inguruko erakundeekin batera helduko dio hizkuntzaren normalizazio-prozesuari, euskara erabil dadin jarduera osagarrietan, eta eskolaz kanpoko eta kirol-jardueretan.

6.– Ikastetxe bakoitzeko Antolakuntza eta Jarduera Arautegian eta, hala badagokio, Barne Arautegian taxutuko da ikasleek izango duten parte-hartzea hezkuntza-prozesuan.

29. artikulua.– Familien lankidetzaz, inplikazioa eta prestakuntza.

1.– Gurasoek edo legezko tutoreek eskubidea dute haurren eta nerabeen eskolako hezkuntzaren jarraipena egiteko eta hartan parte hartzeko. Ikastetxeko Hezkuntza Proiektutik abiatutik, ikastetxeek konpromisoak sustatuko dituzte familien edo legezko tutoreen eta ikastetxeen artean, eta bertan jasoko dira familiak, irakasleak eta ikasleak zer jardueratara konprometitzen diren, etapa bakoitzeko helburuak eta oinarrizko kompetentziak lortzeko.

2.– Konpromiso horien artean egongo dira, gutxienez, honako alderdi hauek: ikastetxeko hezkuntza-printzipioak onartzea, familiaren ideologia eta moralaren errespetatzea legeetan ezarritako hezkuntza-printzipioen eta -balioen arabera, ikasleen bilakaeraren jarraipena egitea, bizikidetzako neurri zuzentzaileak hartzea, eta ikastetxearen eta familiaren artean harremanak egotea. Hezkuntza-konpromisoak Ikastetxeko zuzendaritza-taldeak idatziko ditu; irakasle-klaustroak onartuko ditu, eta Eskola Kontseiluak edo Ordezkaritza Organo Gorenak ebaluatuko. Konpromiso zehatz gehiago ere sar daitezke, eta aldizka berrikusiko dira ikastetxeak erabakitako baldintzetan eta epeetan.

3.– Halaber, ikastetxeak eta familiak, banaka, hasierako konpromisoak ikuskaratu eta haiek aldatzeko akordioetara iritsi ahal dira, ikaslearen hezkuntza- edo bizikidetzaz-prozesua hobetzeko edo ikasle bati hautemandako arazoak konpontzeko. Ikasleak ere parte hartu behar du akordio horietan.

4.– Derrigorrezko hezkuntzan absentismoa saihesteko, ikastetxeek familiei eskatu ahal izango diete elkarlanean aritzeko irakasleekin eta, hala badagokio, tokiko administrazioekin.

5.– Familiek parte har dezaten eta elkarlana egon dadin ikastetxeen eta familien artean, ikastetxeek eta guraso-elkarteek prestakuntza-jarduerak antolatu ahal izango dituzte gurasoentzat eta legezko tutoreentzat, betiere inklusioaren eta hezkidetzaren ikuspegitik.

30. artikulua.– Langileen prestakuntza eta ebaluazioa.

1.– Ikasleek irteera-profilean ezarritako kompetentziak eskura ditzaten ahalbidetzeko beharrezkoa den profil kompetentziala erdiesten laguntzea da irakasleen prestakuntzaren helburua.

2.– Euskal hezkuntza-sistemako irakasleek kompetentzien profil egokia eduki behar dute, ezin hobeto ekin ahal izateko beren egitekoei:

a) Ikasleek pentsatzen eta ikasten ikasteko, komunikatzen ikasteko, besteekin bizitzen ikasteko, izaten ikasteko eta egiten nahiz ekiten ikasteko prozedurak irakastea.

b) Gelako ikaskuntza-egoeren proposamenak egitea, aplikatzea eta ebaluatzea, oinarri hauek hartuta: irakaskuntzako edukiak, ikasleen ezaugarriak eta oinarrizko kompetentziak, zeharkakoak zein diziplinazkoak.

c) Ikaskuntza- eta irakaskuntza-prozesuak ikertzea, berriztatzea, garatzea eta ebaluatzea, gogoeta ginez haien eta irakasle-taldearen praktikari buruz eta prestakuntza-sareei buruz.

d) Ikaslearengan ikasteko grina piztea, eta, familiarekin elkarlanean, haren bizitza-proiektuaren eraikuntzan orientazioa ematea.

e) Proposamen didaktikoak ikasle bakoitzaren premietara egokitzea eta doitzea.

f) Beste irakasleekin eta hezkuntza-eragileekin elkarlanean jardutea, eta ikastetxearen kudeaketan eta etengabeko hobekuntzan parte hartzea.

g) Jarduerak gure erkidegoko hizkuntza ofizialetan gauzatzea, eta, hala badagokio, atzerriko hizkuntzaren batean.

h) Informazio eta Komunikazio Teknologiak erabiltzea eta curriculumean txertatzea.

i) Lanbideari buruz, eta eragile berritzaile den aldetik garatutako gizarte-konpromisoari dagokionez, ikuspegi etikoa garatzea.

j) Arazoak eta gatazkak konpontzea.

k) Norberaren prestakuntza jarraitua planifikatzea, norberaren lanari buruzko gogoeta eginez.

3.– Hezkuntza-eskumenak dituen sailak ebaluatuko ditu ikastetxe publikoetako irakasleen kompetentziak, garapen profesionala hobetzen eta prestakuntza-ekintzak planifikatzen laguntzeko. Ikasleek berek ere parte hartuko dute ebaluazioan.

4.– Hezkuntza-eskumenak dituen sailaren prestakuntza-ekintzek honako ezaugarri hauek izango dituzte:

a) Ikastetxea izatea prestakuntza-plangintzaren ardatza.

b) Hezkuntza-jarduerari eta irakasle-lanari buruzko azterketa eta gogoeta azpimarratzea.

c) Profesionalei prestakuntza ematea, hezkidetzak, aniztasun afektibo-sexuala, eta hezkuntza-babes bereziak behar dituzten kolektiboentzako arreta egokia sustatzeko hezkuntza inklusiboa garatzeko.

d) Erantzukizun soziala duten profesionalak trebatzea, kritikoak baina proaktiboak eta sortzailak aldaketen aurrean.

e) Konpetentzien araberako ikuspuntua eta planteamendu orokorrak eta diziplinen artekoak sustatzea.

f) Bikaintasuna sustatzea, hezkuntza berritzatzeko proiektuen bidez.

g) Euskara eguneratzeko lana eta atzerriko hizkuntzako prestakuntza sustatzea.

h) Irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesuetan prestakuntza sustatzea, baliabide digitalen bidez.

i) Zientziaren, didaktikaren eta hezkuntza-antolaketaren arloko eguneratzea.

j) Trebetasun sozialei, arlo emozionalari eta, oro har, irakasle-lanari behar besteko arreta eskaintzea.

k) Langileen arteko lankidetzak bultzatzea (berdinen arteko prestakuntza, sareak sortzea).

5.– Prestakuntzak lagungarria izan behar du ikastetxeetan berrikuntza-proiektuak abiarazteko. Ikastetxe berritzaileek erreferente izan behar dute irakasleen hasierako eta etengabeko prestakuntza-prozesuetan.

6.– Ikastetxeek, beren instalazioetan prestakuntza emateaz gain, jakintza partekatzeko ikastetxe-sareetan parte hartu ahal dute. Ikaskuntza-mota hori loturik dago elkarlanarekin, berdinen arteko harremanarekin, talde-lanarekin eta konpromiso partekatuarekin; betiere, irakaskuntza hobetzea helburu hartuta.

7.– Prestakuntzaren ingurune komunitarioa lagungarria izango da irakaskuntza formala eta ez-formala lotzeko. Horrela, komunitate hezitzailean bidea urratzen da, hezkuntzako eta komunitateko eragile guztiak inplikaturik, eta, betiere, ikasle guztien oinarrizko konpetentziak hobetze aldera.

8.– Prestakuntza-prozesuak kontuan hartu behar du zer eragin duen ikasgelan edo ikastetxeko egunerokoan (curriculumean, antolakuntzan, metodologian, ebaluazioan, eskolako giroan eta familiekiko eta erakunde sozialekiko eta komunitarioekiko harremanean). Prestakuntza-proiektu guztiek adierazi behar dute haien inpaktua, eragin hori sistematizatzen eta objektiboa egiten duten adierazleak baliatuta.

9.– Hezkuntza-eskumenak dituen sailak koordinatuko du, alde batetik, prestakuntza-eskaera guztien plangintza, eta bestetik, Administrazioaren beraren eta bestelako hezkuntza-eragileen prestakuntza-eskaintza, batik bat irakasleei eta familiei zuzendutako hezkidetzari buruzkoa.

10.– Berritzeguneetako aholkulariek hezkuntza-eskumenak dituen sailak hezkuntza-berrikuntzaren sustatutako lehentasun-ildoak garatzen lagunduko dute, eta horretarako kontuan izango dute ikastetxe bakoitzeko hezkuntza-komunitateak zehazki zer behar dituen. Horiek horrela, hezkuntza-berrikuntza bultzatuko dute, ikastetxeei irakaskuntza-ikaskuntzako metodologia berriei buruzko aholkuak emanez; irakasleen prestakuntzan haiekin batera lan eginez, eta ikastetxeetan arrakasta izan duten pedagogiako esperientzien trukea eta ezarpena erraztuz. Gainera, modu aktiboan hartuko dute parte ikastetxeetako hobekuntza-planak eta ikasleentzako indartze-plana indibidualak egiten eta garatzen.

31. artikulua.– Arrisku-egoerak aurreikusteko programak.

1.– Hezkuntza-eskumenak dituen sailak sustatuko ditu prestakuntza-programak eta arrisku-egoerak aurreikusteko programak ikastetxeetan. Hori guztia ikasleen ahalmenari eta ebo-luzio-garapenari egokitutako hizkera erraza eta argia erabiliz egingo da. Batik bat:

a) Osasunari buruzko prebentzio- eta hezkuntza-programak, batez ere menpekotasuna eragin dezaketen substantziei buruzkoak, haurdunaldia eragozteko metodoei buruzkoak, sexu-harremanen bidez kutsatutako eritasunei buruzkoak eta elikadurari buruzkoak; hori guztia, haurrek eta nerabeek beren edo besteen osasunerako kaltegarria den jokabiderik har ez dezaten.

b) Hezkuntza afektibo-sexualerako programak.

c) Bide-segurtasunari buruzko prebentzio- eta hezkuntza-programak.

d) Haurren eta nerabeen nortasunaren garapen askeari kalte eragin diezaieketen sektei eta bestelako erakundeei buruzko prebentzio- eta informazio-programak.

e) Tratu txarrei eta sexu-abusuei buruzko sentsibilizazio- eta prebentzio-programak: haurren eta nerabeen eskubideei buruzkoak, eskubide horiek urratzen edo arriskuan jartzen dituzten norberaren edo besteen jokamoldeei buruzkoak, eta laguntza eman ahal duten pertsonen edo erakundeen buruzkoak.

f) Ingurumenaren eta kontsumo arduratsuen gaineko informazio- eta prestakuntza-programak.

2.– Ikastetxeetako titularrentzako eta langileentzako prestakuntza-programak ere sustatuko dira, haurrenganako tratu txarrak, haurren babesgabetasuna edo arrisku-egoerak antzematen ikas dezaten.